

TILBAKEMELDINGER TIL UTKAST TIL NYTT REGELVERK FOR DRIFTSSTØTTE TIL NASJONALE MINORITETERS ORGANISASJONER

Taternes landsforening ønsker med dette gi tilbakemeldinger til departementets utkast til regelverk for driftsstøtte til nasjonale minoriteters organisasjoner.

Det er viktig at nasjonale minoriteter blir utrustet til effektiv deltagelse i det kulturelle, sosiale og økonomiske liv og i offentlige anliggender, særlig når det gjelder de avgjørelsene som berører dem selv. Rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter viser også til at dette er et viktig prinsipp. Tilskuddsordning kan bidra til å muliggjøre dette. Vi er midlertid bekymret for at noen av forslagene i utkastet til nytt regelverk for driftsstøtte til nasjonale minoriteter kan ha negative konsekvenser i så måte.

Vi vil i det følgende komme med tilbakemeldinger til forslaget kapittel syv. Avslutningsvis vil vi argumentere for at det er behov for en overgangsløsning med opplæring i organisasjonsarbeid.

Kommentarer til kapittel 7: Beregning av nivå på driftsstøtte

Antall betalende medlemmer

Det fremgår av utkastet at bare medlemmer som tilhører den aktuelle minoriteten (etnisk tilhørighet) vil bli regnet som fullverdig medlem ved beregningen av tildeling av tilskudd. Vi er bekymret for at det kan bli uenigheter om hvem som tilhører minoriteten. Hvem skal være dommer i disse spørsmålene? Spørsmålet vil skape unødvendig frustrasjon. Vi foreslår at alle som er betalende medlemmer av organisasjonen skal bli medregnet ved tildeling av tilskudd. Vi tror dette er en regel som vil by på færre praktiske utfordringer. Medlemsmassen i organisasjonene består også av familie, som selvsagt er tett knyttet opp til kulturen og som har egeninteresse av politikken som føres overfor gruppen. Spesielt gjelder dette barn og utdanning.

Når dette er sagt vil vi presisere at vi mener medlemstallet ikke bør være avgjørende for å få tilskudd, men at det derimot legges større vekt på aktivitet. Kampen om medlemmer til organisasjonene skaper i dag indre splid i kulturen, og er grobunn for konflikter mellom mennesker og organisasjoner. I dag organiserer alle tater/romaniorganisasjonene til sammen ca. 500 mer og mindre aktive medlemmer. Taternes landsforening mener et fokus på medlemstallet tar fokus bort fra det som er viktig; nemlig å jobbe for en bevisstgjøring av folkegruppen med hensyn til romanispråket og andre minoritetspolitiske saker.

Vi forstår viktigheten av at organisasjonene er representative. Vi mener samtidig at deltakelse på arrangementer med politisk og kulturelt innhold også kan gi en god pekepinn på organisasjonens legitimitet.

Lokallag

Det følger av utkastet at lokallaget må ha aktivitet ut over rene kultur- og identitetsskapende arbeid. Det fremstår for oss som uklart hva slags aktivitet som kreves av lokallagene. Skal alle lokallag ha aktivitet utover kultur- og identitetsskapende arbeid. I så fall vil vi gjerne få en klarhet i hva slags aktivitet dette skal være.

Vi er i det hele tatt bekymret for at det skal legges ytterligere vekt på lokallagsorganisering. Medlemmer i romani- /taterorganisasjoner har pr i dag ikke tilstrekkelig organisasjonserfaring til å drifte et lokallag på en måte som det legges opp til i forslaget til endring i driftsstøtten. Vi mener kravet til lokallag er en uhensiktsmessig byråkratisering av viktig og nødvendig aktivitet. At tiltakene må rapporteres gjennom lokallag vil gjøre det vanskelig å rekruttere flere til å være aktive i organisasjonen.

Dersom en ønsker større aktivitet i organisasjonen/lokallag må det legges opp til mye større grad av organisasjonsopplæring. I dag har ikke organisasjonene midler nok til å drive organisasjonsbygging på dette nivået. Vi har verken egne krefter til det, eller midler til å leie inn eksterne krefter.

Taternes kultur er ikke som storsamfunnets organiseringskultur. Lokallagsmodellen kjennes fremmed for oss. Driftsstøtten, slik det nå legges opp til med hensyn til lokallagsorganisering er ikke en bevaring av taternes kultur.

Aktivitetstilskudd

Vi er bekymret for at forslaget om aktivitetstilskudd vil medføre at de som har størst behov for å utrustes til å fremme egne interesser, skal få minst bistand. Aktiviteten som er eksemplifisert som kriterier for å kvalifisere til gruppe to og tre forutsetter gode muntlige og skriftlige formuleringsevner. Gruppen tater/romanifolk har et svært lavt utdannelsesnivå sammenlignet med den øvrige befolkningen. I en undersøkelse referert i vedlegget til NOU 2015:7 «Assimilering og motstand» på s. 222 fremgår det at kun 20 prosent av tater/romanifolket hadde tatt videregående eller høyere utdanning, mot nesten 70 prosent blant samme aldersgruppe i befolkningen totalt. Dette gjør at det vil være meget vanskelig å ha aktivitet tilsvarende gruppe to eller tre uten å for eksempel leie inn ekstern kompetanse. Det er uheldig at organisasjoner som kunne hatt ekstrakostnader for å møte aktivitetskravet i gruppe to og tre, skal få redusert økonomisk støtte.

Videre fremstår det som noe uklart for oss om det stilles innholdsmessige krav til aktivitetene i gruppe to. Gruppe en er i hovedsak «aktivitet som knytter seg til å ivareta kultur og identitet», mens gruppe to «i tillegg har enklere kurs, informasjon til offentligheten, utgir medlemsblad etc.» Vi ber om en klargjørelse av hva som menes med aktivitet som knytter seg til å ivareta kultur og identitet. Vi ber videre om en klargjørelse av om aktivitet som eksemplifisert i gruppe to, men som kun knytter seg til ivaretagelse av kultur og identitet, likevel vil være berettiget til støtte tilsvarende gruppe to.

Behov for en overgangsordning med opplæring

Det fremgår av høringsbrevet at målet er at regelverket skal gjelde for fordelingen i 2016, men med en overgangsordning over to år dersom en organisasjon får større endringer i nivået på driftsstøtten.

Vi anbefaler en toårig overgangsperiode hvor alle organisasjonene får tilbud om gratis opplæring i organisasjonsarbeid for å gi dem gode forutsetninger for å møte tildelingskriteriene i regelverkets kapittel fire, samt å danne lokallag. Vi anbefaler videre at det gis tilbud om gratis opplæring i blant annet å arrangere kurs, opptre i media, debatteringen og skriving av skyggerapporter og høringer. Dette for å utruste flest mulig til å kunne ha aktivitet tilsvarende gruppe to og tre.

Vi tror en overgangsordning med opplæring vil bidra til å realisere formålet med tilskuddsordningen, samt motvirke at den nye tilskuddsordningen favorittseierer de som allerede har tilstrekkelig organisasjonserfaring og utdannelsesnivå. Vi er positive til at de nye reglene ønsker å stimulere til mer aktivitet, men vi tror at en overgangsperiode med opplæring er en forutsetning for at de som er langt unna å oppfylle formålet med tilskuddsordningen, ikke skal bli svekket ytterligere.

Taternes landsforening vil også påpeke utfordringene med manglende deltakelse både i prosessen og i selve høringen om Norges behandling av rasisme i FN. Departementet er alt for dårlig til å informere om de sakene det jobbes med, som er av interesse for de nasjonale minoritetenes organisasjoner. Ved en tilfældighet ble Taternes landsforening gjort oppmerksom på eksamineringen i Geneve. Organisasjonene har ikke økonomi til å delta på slike møter uten at det gis støtte til dette. Deltakelse fra oss som vet hvor skoen trykker er avgjørende for å finne det rette verktøyet i arbeidet med å bygge et rasismefritt Norge.

Den samme utfordringen har vi også når det gjelder deltakelse og informasjon om våre rettigheter i andre saker med overnasjonal styring, det bør legges til rette for at organisasjonene kan reise til Strasbourg for å opprette kontakter med deres apparat.

Sist, men ikke minst er vi oppgitt over tilgangen på informasjon om våre rettigheter og korrespondansen med disse organene med hensyn til språkutfordringer. Vi ønsker at alt skriftlig materiell som omhandler vår situasjon og våre rettigheter som oversettes til norsk. Mange har ikke gode nok engelskkunnskaper til å lese disse dokumentene, og dette er et demokratisk problem ettersom vi ikke får innsyn i saker som gjelder oss selv.

Vi håper departementet vil ta våre innspill til etterretning.

Med vennlig hilsen

Styret i Taternes Landsforening/

Leder Holger Gustavsen